Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2021, sen. zn. 29 ICdo 129/2020, ECLI:CZ:NS:2021:29.ICDO.129.2020.1

Číslo: 32/2022

Právní věta:

Na základě upraveného seznamu pohledávek lze po zastavení insolvenčního řízení podle § § 396 odst. 2, § 405 odst. 3, nebo § 418 odst. 5 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. července 2017, podat návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci pro zjištěnou neuspokojenou pohledávku, kterou dlužník nepopřel, i tehdy, je-li insolvenčním navrhovatelem pouze dlužník; toto právo se promlčí za 10 let od zastavení řízení.

Seznam přihlášených pohledávek ani tam, kde se stal exekučním titulem pro přihlášenou nevykonatelnou pohledávku, kterou dlužník nepopřel, nepředstavuje překážku, jež by po zrušení konkursu bránila projednání sporu o stejné plnění před orgánem, do jehož pravomoci náleží projednání takové věci (nezakládá překážku věci pravomocně rozhodnuté).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.07.2021

Spisová značka: 29 ICdo 129/2020

Číslo rozhodnutí: 32

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Exekuční titul, Insolvenční řízení, Insolvenční řízení (zásady), Oddlužení (přerušení, zrušení), Přihláška pohledávky, Zastavení řízení

Předpisy: § 308 odst. 1 písm. d) IZ
§ 312 odst. 4 IZ
§ 396 IZ
§ 405 IZ
§ 418 IZ
§ 5 IZ

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Dotčená rozhodnutí:

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2020, sen. zn. 29 NSCR 170/2018, uveřejněné pod číslem 102/2020 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 11. 2001, sp. zn. 29 Cdo 2780/2000, uveřejněné pod číslem 39/2002 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 3. 2012, sp. zn. 31 Cdo 374/2010, uveřejněné pod číslem 82/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2013, sen. zn. 29 NSCR 14/2012, uveřejněné pod číslem 76/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 2. 2016, sen. zn. 29 ICdo 16/2016, uveřejněné pod číslem 32/2017 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Nález Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 14/10, N 133/58 SbNU 67

Nález Ústavního soudu ze dne 2. 11. 2009, sp. zn. II. ÚS 2048/09, N 232/55 SbNU 181

Nález Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, N 13/7 SbNU 87

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání žalobce změnil rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 4. 2020, tak, že se rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. 10. 2019 ve vztahu mezi žalobcem a druhou žalovanou potvrzuje.

I.
Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem ze dne 8. 10. 2019, Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen „insolvenční soud“):

> [1] Určil, že žalobce (P. C. Czech, a. s.) má v insolvenčním řízení vedeném na majetek dlužnice (V. H.) nezajištěnou nevykonatelnou pohledávku ve výši 192.679,19 Kč, tvořenou dílčími pohledávkami č. 1, 2, 4, 5, 7, 8, 10 a 11, přihlášenou přihláškou P8 (bod I. výroku).
>
> [2] Určil, že žalobce a první žalovaný (Mgr. K. T., jako insolvenční správce dlužnice) vůči sobě nemají právo na náhradu nákladů řízení (bod II. výroku).
>
> [3] Uložil druhé žalované (dlužnici) zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 17.812,30 Kč, s tím, že tato částka se považuje za přihlášenou podle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), a uspokojí se v insolvenčním řízení ve stejném pořadí jako sporná pohledávka (bod III. výroku).

2. Insolvenční soud – vycházeje z ustanovení § 312 a § 418 odst. 5 insolvenčního zákona (ve znění účinném do 1. 6. 2019), a z ustanovení § 640 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále též jen „o. z.“) – dospěl po provedeném dokazování k závěru, že pohledávka žalobce je součástí seznamu pohledávek, na jehož základě lze po zrušení konkursu podat návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci. Desetiletá promlčecí lhůta počítaná od zjištění pohledávky (v roce 2014) dosud neuběhla (námitka promlčení vznesená žalovanými není důvodná), takže pohledávka je po právu.

3. K odvolání druhé žalované Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 30. 4. 2020:

> [1] Změnil rozsudek insolvenčního soudu ve vztahu mezi žalobcem a druhou žalovanou tak, že žalobu zamítl (první výrok).

[2] Uložil žalobci zaplatit druhé žalované na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů do 3 dnů od právní moci rozhodnutí částku 10.200 Kč (druhý výrok).

4. Odvolací soud – vycházeje z ustanovení § 198 odst. 1, § 312 odst. 3 a § 410 odst. 5 insolvenčního zákona – dospěl po přezkoumání napadeného rozhodnutí k následujícím závěrům:

5. Předcházející insolvenční řízení vedené na majetek dlužnice nepokračovalo po zrušení oddlužení prohlášením konkursu; insolvenční soud tedy pochybil, vyšel-li při posouzení promlčení z ustanovení § 312 odst. 3 insolvenčního zákona.

6. Zákonem č. 64/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, bylo s účinností od 1. 7. 2017 novelizováno též ustanovení § 418 insolvenčního zákona, podle kterého zastavil insolvenční soud insolvenční řízení vedené na majetek dlužnice (aniž rozhodl o řešení úpadku konkursem). Ve zvláštní části důvodové zprávy k tomuto zákonu (k novelizovanému ustanovení § 418 insolvenčního zákona) se uvádí, že:

> „V situaci, kdy je zřejmé, že by šlo o tzv. prázdný konkurs, nejeví se jako hospodárné nejprve připustit, aby insolvenční soud rozhodnul o řešení úpadku dlužníka konkursem a vzápětí svým dalším rozhodnutím zrušil konkurs pro nedostatek majetku podle § 308 odst. 1 písm. d/. Proto se stanoví, že je-li majetek dlužníka k uspokojení věřitelů zcela nepostačující, insolvenční soud o způsobu řešení dlužníkova úpadku konkursem nerozhodne a insolvenční řízení zastaví. To však neplatí, jestliže dlužník navzdory tomu trvá na tom, aby byl způsobem řešení jeho úpadku konkurs, a zaplatí soudem vyměřenou zálohu na náklady insolvenčního řízení. Takovým postupem může dlužník například projevit vstřícnost vůči věřitelům, kteří budou moci poté, co bude takový konkurs pro nedostatek majetku zrušen, na základě seznamu neuspokojených pohledávek vymáhat tyto pohledávky ve vykonávacím řízení individuálně, a to po dobu 10 let.“

7. Je tedy zjevné, že úmyslem zákonodárce nebylo stanovit, že upravený seznam pohledávek má povahu tzv. exekučního titulu a že promlčecí doba u tam zjištěných neuspokojených pohledávek činí nově 10 let od ukončení insolvenčního řízení, aniž by došlo k naplnění zákonem předvídaného účelu, k němuž insolvenční řízení směřuje. Tomu nasvědčuje též ustanovení § 418 odst. 6 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2017 (jež se neuplatní v insolvenčním řízení zahájeném dlužnickým insolvenčním návrhem).

8. Odvolací soud proto vycházel z obecné právní úpravy promlčení [ustanovení § 392, § 397, § 402, a § 405 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“), ve spojení s § 3028 odst. 2 a § 3036 o. z.] a s přihlédnutím k ustanovení § 173 odst. 4 insolvenčního zákona dospěl k závěru, že námitka promlčení (která oproti mínění žalobce není v rozporu s dobrými mravy) je důvodná. Dílčí pohledávky č. 1, 4 a 7 se staly splatnými 15. 12. 2013 a dílčí pohledávky č. 2, 5 a 8 se staly splatnými zčásti 25. 11. a zčásti 25. 12. 2013. Dílčí pohledávka č. 10 se stala splatnou 12. 1. 2014 a dílčí pohledávka č. 11 se stala splatnou zčásti 23. 12. 2013 a zčásti 22. 1. 2014. Vzhledem k účinkům předchozího insolvenčního řízení se všechny tyto pohledávky promlčely 12. 1. 2019 (§ 405 odst. 2 obch. zák.).

II.
Dovolání a vyjádření k němu

9. Proti prvnímu výroku rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právní otázky, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, konkrétně otázky:

Jakou povahu má zjištění pohledávek a jejich zařazení do splátkového kalendáře v usnesení insolvenčního soudu o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře z hlediska běhu promlčecí doby?

10. Dovolatel namítá (poměřováno obsahem dovolání), že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí v dotčeném výroku zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

11. V mezích uplatněného dovolacího důvodu dovolatel odvolacímu soudu především vytýká nesprávnou aplikaci § 405 odst. 2 obch. zák., dovolávaje se závěrů obsažených v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2018, sp. zn. 29 Cdo 1774/2016 [jde o rozsudek uveřejněný pod číslem 68/2019 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 68/2019“), který je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupný i na webových stránkách Nejvyššího soudu]. Předchozí insolvenční řízení vedené na majetek dlužnice totiž neskončilo tzv. jiným rozhodnutím o insolvenčním návrhu; předmětná pohledávka byla v jeho průběhu zjištěna (uznala ji dlužnice i insolvenční správce). O pohledávce dovolatele tím bylo pravomocně rozhodnuto, takže začala plynout desetiletá promlčecí doba ve smyslu ustanovení § 640 o. z.; ta dosud neuplynula.

12. Druhá žalovaná ve vyjádření navrhuje dovolání zamítnout, majíc napadené rozhodnutí za správné a akcentujíc, že promlčení pohledávek se řídí ustanoveními obchodního zákoníku a že seznam pohledávek nebyl exekučním titulem.

III.
Přípustnost dovolání

13. Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (v aktuálním znění) se podává z bodu 2., článku II, části první zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

14. Dovolání v dané věci je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., když pro ně neplatí žádné z omezení přípustnosti dovolání vypočtených v § 238 o. s. ř., a v posouzení dovoláním předestřené právní otázky jde o věc dovolacím soudem neřešenou.

IV.
Důvodnost dovolání

15. Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

16. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

17. Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází. Pro další úvahy Nejvyššího soudu jsou rozhodná především následující skutková zjištění (z nichž vyšly oba soudy):

18. Insolvenčním návrhem ze dne 9. 12. 2013 (došlým insolvenčnímu soudu dne 13. 12. 2013, kdy též nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení) se dlužnice domáhala zjištění svého

úpadku a povolení oddlužení.

19. Poté, co insolvenční soud na základě tohoto insolvenčního návrhu zjistil úpadek dlužnice a povolil jeho řešení oddlužením (usnesením ze dne 7. 3. 2014, zveřejněným v insolvenčním rejstříku téhož dne), přihlásil žalobce (přihláškou datovanou 14. 3. 2014, došlou insolvenčnímu soudu 17. 3. 2014) do tohoto insolvenčního řízení (též) dílčí pohledávku č. 1 (ve výši 27.425 Kč), č. 2 (ve výši 26.645 Kč), č. 3 (ve výši 37.162 Kč), č. 4 (ve výši 633 Kč), č. 5 (ve výši 7.525 Kč), č. 6 (ve výši 85.158 Kč), č. 7 (ve výši 1.299 Kč), č. 8 (ve výši 10.347 Kč), č. 9 (ve výši 26.741 Kč), č. 10 (ve výši 455 Kč) a č. 11 (ve výši 3.249 Kč).

20. Šlo o dílčí pohledávky vzešlé ze smluv o revolvingovém úvěru uzavřených mezi žalobcem (jako věřitelem) a dlužnicí pod čísly 9100442915 (dále jen „úvěrová smlouva č. 1“), 9100632705 (dále jen „úvěrová smlouva č. 2“), 9100707902 (dále jen „úvěrová smlouva č. 3“), a 9100740976 (dále jen „úvěrová smlouva č. 4“). Celkem šlo o částku 226.639 Kč. S úvěrovou smlouvou č. 1 se pojí dílčí pohledávka č. 1 (dlužné splátky) a dílčí pohledávka č. 2 (smluvní pokuta). S úvěrovou smlouvou č. 2 se pojí dílčí pohledávka č. 9 (dlužné splátky) a dílčí pohledávky č. 10 a 11 (smluvní pokuty). S úvěrovou smlouvou č. 3 se pojí dílčí pohledávka č. 6 (dlužné splátky) a dílčí pohledávky č. 7 a 8 (smluvní pokuty). S úvěrovou smlouvou č. 4 se pojí dílčí pohledávka č. 3 (dlužné splátky) a dílčí pohledávky č. 4 a 5 (smluvní pokuty).

21. Při přezkumném jednání, jež se konalo 29. 4. 2014, byly pohledávky zjištěny („uznala“ je dlužnice i insolvenční správce) a poté, co insolvenční soud schválil oddlužení dlužnice plněním splátkového kalendáře (usnesením ze dne 29. 4. 2014), byly zařazeny do splátkového kalendáře.

22. Dlužnice neplnila podmínky oddlužení; proto je insolvenční soud zrušil a insolvenční řízení zastavil [usnesením ze dne 5. 12. 2017 (usnesení bylo zveřejněno v insolvenčním rejstříku 7. 12. 2017, přičemž jako datum právní moci je tamtéž uveden 12. 1. 2018)].

23. Usnesením ze dne 28. 1. 2019 (zveřejněným v insolvenčním rejstříku téhož dne), insolvenční soud [na základě insolvenčního návrhu dlužnice podaného 10. 1. 2019 (účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení nastaly 11. ledna 2019)] mimo jiné zjistil úpadek dlužnice a povolil jí oddlužení.

24. Dovolatel přihlásil do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužnice přihláškou P8, došlou insolvenčnímu soudu 15. 2. 2019 (dovolávaje se výpisu ze seznamu přihlášených pohledávek z předchozího insolvenčního řízení dlužnice):

> [1] dílčí pohledávku č. 1 ve výši 37.162 Kč (v prvním insolvenčním řízení šlo o dílčí pohledávku č. 3),
>
> [2] dílčí pohledávku č. 2 ve výši 633 Kč (v prvním insolvenčním řízení šlo o dílčí pohledávku č. 4),
>
> [3] dílčí pohledávku č. 3 ve výši 173.639 Kč (jež není předmětem tohoto sporu),
>
> [4] dílčí pohledávku č. 4 ve výši 72.319,19 Kč (v prvním insolvenčním řízení šlo o dílčí pohledávku č. 6, jejíž část tam byla uhrazena),
>
> [5] dílčí pohledávku č. 5 ve výši 1.299 Kč (v prvním insolvenčním řízení šlo o dílčí pohledávku č. 7),
>
> [6] dílčí pohledávku č. 6 ve výši 211.972 Kč (jež není předmětem tohoto sporu),
>
> [7] dílčí pohledávku č. 7 ve výši 26.741 Kč (v prvním insolvenčním řízení šlo o dílčí pohledávku

č. 9),

[8] dílčí pohledávku č. 8 ve výši 455 Kč (v prvním insolvenčním řízení šlo o dílčí pohledávku č. 10),

[9] dílčí pohledávku č. 9 ve výši 74.968 Kč (jež není předmětem tohoto sporu),

[10] dílčí pohledávku č. 10 ve výši 27.425 Kč (v prvním insolvenčním řízení šlo o dílčí pohledávku č. 1),

[11] dílčí pohledávku č. 11 ve výši 26.645 Kč (v prvním insolvenčním řízení šlo o dílčí pohledávku č. 2).

Všechny tyto pohledávky přihlásil do insolvenčního řízení jako nevykonatelné.

25. Při přezkumném jednání, jež se konalo 28. 3. 2019, popřeli sporné pohledávky co do pravosti insolvenční správce i dlužnice, namítajíce promlčení.

26. Ve výše ustaveném skutkovém rámci jsou pro další úvahy Nejvyššího soudu rozhodná následující ustanovení:

§ 5
Zásady insolvenčního řízení

Insolvenční řízení spočívá zejména na těchto zásadách:

a/ insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů;

(…)

§ 308

(1) Insolvenční soud rozhodne i bez návrhu o zrušení konkursu

(…)

d/ zjistí-li, že pro uspokojení věřitelů je majetek dlužníka zcela nepostačující; přitom se nepřihlíží k věcem, právům a jiným majetkovým hodnotám vyloučeným z majetkové podstaty.

(…)

§ 312

(…)

(4) Na základě upraveného seznamu pohledávek lze po zrušení konkursu podat návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci pro zjištěnou neuspokojenou pohledávku, kterou dlužník nepopřel; toto právo se promlčí za 10 let od zrušení konkursu. To neplatí, jde-li o neuspokojenou pohledávku nebo její část, která zaniká podle § 311.

§ 418

(1) Insolvenční soud schválené oddlužení zruší a současně rozhodne o způsobu řešení dlužníkova úpadku konkursem, jestliže

a/ dlužník neplní podstatné povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, nebo

b/ se ukáže, že podstatnou část splátkového kalendáře nebude možné splnit, nebo

(…)

27. Ve výše uvedené podobě, pro věc rozhodné, platila citovaná ustanovení do 30. 6. 2017; ustanovení § 5 písm. a/, § 308 odst. 1 písm. d/ a § 312 odst. 4 insolvenčního zákona nedoznala změn ani později. Ustanovení § 418 insolvenčního zákona bylo s účinností od 1. 7. 2017 (novelou provedenou zákonem č. 64/2017 Sb.) doplněno mimo jiné tak, že za odstavec 3 byly vloženy nové odstavce 4 až 6, v tomto znění:

„(4) Insolvenční soud nerozhodne spolu se zrušením oddlužení o způsobu řešení dlužníkova úpadku konkursem, zjistí-li, že majetek dlužníka, aniž se přihlíží k věcem, právům a jiným majetkovým hodnotám vyloučeným z majetkové podstaty, je pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující, ledaže

a/ návrh na povolení oddlužení byl podán společně s insolvenčním návrhem,

b/ dlužník požádal, aby byl způsobem řešení jeho úpadku konkurs, a

c/ zaplatil zálohu na náklady insolvenčního řízení, stanovil-li mu soud povinnost k její úhradě podle § 108 odst. 2 a 3.

(5) Jestliže insolvenční soud nerozhodne o způsobu dlužníkova úpadku konkursem podle odstavce 4, insolvenční řízení zastaví; současně rozhodne o odměně insolvenčního správce a jeho nákladech a zprostí insolvenčního správce jeho funkce. Nebyla-li osobě podle § 390a odst. 1 písm. a/ dosud vyplacena odměna za sepis a podání návrhu na povolení oddlužení anebo také insolvenčního návrhu podle § 390a odst. 3, insolvenční soud současně uloží dlužníkovi povinnost ji uhradit, byla-li uplatněna podle § 390a odst. 5.

(6) Na základě upraveného seznamu pohledávek lze po zastavení insolvenčního řízení zahájeného na základě insolvenčního návrhu podaného věřitelem podat návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci pro zjištěnou neuspokojenou pohledávku, kterou dlužník nepopřel; toto právo se promlčí za 10 let od zastavení řízení podle odstavce 5.“

28. S účinností od téhož data (od 1. 7. 2017) byla upravena ustanovení § 396 a § 405 insolvenčního zákona do následující podoby:

§ 396

(1) Jestliže insolvenční soud návrh na povolení oddlužení odmítne, vezme na vědomí jeho zpětvzetí nebo jej zamítne, může současně rozhodnout o způsobu řešení dlužníkova úpadku konkursem pouze tehdy, jestliže

a/ návrh na povolení oddlužení nebyl podán společně s insolvenčním návrhem a insolvenční soud nezjistí, že majetek dlužníka, aniž se přihlíží k věcem, právům a jiným majetkovým hodnotám vyloučeným z majetkové podstaty, je pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující,

b/ návrh na povolení oddlužení byl podán společně s insolvenčním návrhem a insolvenční soud nezjistí, že majetek dlužníka, aniž se přihlíží k věcem, právům a jiným majetkovým hodnotám vyloučeným z majetkové podstaty, je pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující, nebo

c/ návrh na povolení oddlužení byl podán společně s insolvenčním návrhem a insolvenční soud zjistí, že majetek dlužníka, aniž se přihlíží k věcem, právům a jiným majetkovým hodnotám vyloučeným z majetkové podstaty, je pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující, a dlužník v návrhu na povolení oddlužení požádal, aby byl způsobem řešení jeho úpadku konkurs, a zaplatil zálohu na náklady insolvenčního řízení, stanovil-li mu soud povinnost k její úhradě podle § 108 odst. 2 a 3.

(2) Nepostupuje-li insolvenční soud podle odstavce 1, insolvenční řízení zastaví; bylo-li uplatněno právo na odměnu podle § 390a odst. 5, insolvenční soud současně dlužníkovi uloží povinnost uhradit osobě podle § 390a odst. 1 písm. a/ odměnu za sepis a podání návrhu na povolení oddlužení anebo také insolvenčního návrhu podle § 390a odst. 3, pokud odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení nezavinila. Odvolání proti rozhodnutí o zastavení řízení mohou podat dlužník a přihlášení věřitelé; právní mocí rozhodnutí se insolvenční řízení končí.

(3) Na základě upraveného seznamu pohledávek lze po zastavení insolvenčního řízení zahájeného na základě insolvenčního návrhu podaného věřitelem podat návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci pro zjištěnou neuspokojenou pohledávku, kterou dlužník nepopřel; toto právo se promlčí za 10 let od zastavení řízení podle odstavce 2.

§ 405

(…)

(2) Jestliže insolvenční soud oddlužení neschválí, rozhodne současně o způsobu řešení dlužníkova úpadku konkursem pouze tehdy, jestliže

a/ návrh na povolení oddlužení nebyl podán společně s insolvenčním návrhem a insolvenční soud nezjistí, že majetek dlužníka, aniž se přihlíží k věcem, právům a jiným majetkovým hodnotám vyloučeným z majetkové podstaty, je pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující,

b/ návrh na povolení oddlužení byl podán společně s insolvenčním návrhem a insolvenční soud nezjistí, že majetek dlužníka, aniž se přihlíží k věcem, právům a jiným majetkovým hodnotám vyloučeným z majetkové podstaty, je pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující, nebo

c/ návrh na povolení oddlužení byl podán společně s insolvenčním návrhem a insolvenční soud zjistí, že majetek dlužníka, aniž se přihlíží k věcem, právům a jiným majetkovým hodnotám vyloučeným z majetkové podstaty, je pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující, a dlužník na jednání s insolvenčním správcem podle § 410 odst. 2 požádal, aby byl způsobem řešení jeho úpadku konkurs, a zaplatil zálohu na náklady insolvenčního řízení, stanovil-li mu soud povinnost k její úhradě podle § 108 odst. 2 a 3.

(3) Nepostupuje-li insolvenční soud podle odstavce 2, insolvenční řízení zastaví; současně rozhodne o odměně insolvenčního správce a jeho nákladech a zprostí insolvenčního správce jeho funkce. Nebyla-li osobě podle § 390a odst. 1 písm. a/ dosud vyplacena odměna za sepis a podání návrhu na povolení oddlužení anebo také insolvenčního návrhu podle § 390a odst. 3,

insolvenční soud současně uloží dlužníkovi povinnost ji uhradit, byla-li uplatněna podle § 390a odst. 5. Proti rozhodnutí o zastavení řízení mohou podat odvolání dlužník, insolvenční správce a přihlášení věřitelé; právní mocí rozhodnutí se insolvenční řízení končí.

(4) Na základě upraveného seznamu pohledávek lze po zastavení insolvenčního řízení zahájeného na základě insolvenčního návrhu podaného věřitelem podat návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci pro zjištěnou neuspokojenou pohledávku, kterou dlužník nepopřel; toto právo se promlčí za 10 let od zastavení řízení podle odstavce 3.

(…)

29. Podle článku II. (Přechodná ustanovení) bodu 1., části první zákona č. 64/2017 Sb. se insolvenční zákon ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona použije i pro insolvenční řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; právní účinky úkonů, které v insolvenčním řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány.

30. Ve shora popsaném skutkovém a právním rámci činí Nejvyšší soud k dovoláním položené otázce následující závěry:

31. Judikatura Nejvyššího soudu je především ustálena v závěru, že na oddlužení schválené do 30. 6. 2017 nelze aplikovat § 418 odst. 4 a 5 insolvenčního zákona ve znění účinném od 1. 7. 2017 [srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2020, sen. zn. 29 NSČR 170/2018, uveřejněné pod číslem 102/2020 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 102/2020“)]. Právě tuto skutečnost bral zřejmě v potaz odvolací soud v napadeném rozhodnutí [zohlednil, že insolvenční soud pravomocně zastavil první insolvenční řízení podle § 418 odst. 5 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2017, ačkoliv tak vzhledem k době schválení oddlužení (29. 4. 2014) podle závěrů R 102/2020 neměl postupovat]. První otázkou k řešení pro Nejvyšší soud tudíž je, zda v případě, že insolvenční soud pravomocně (leč z pohledu ustálené judikatury chybně) zastaví první insolvenční řízení podle § 418 odst. 5 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2017, je pro posouzení otázky, zda seznam pohledávek je (může být) exekučním titulem, rozhodný insolvenční zákon v témže znění, nebo insolvenční zákon ve „správném“ znění (ve znění účinném do 30. června 2017). K tomu Nejvyšší soud uvádí, že okolnost, že insolvenční řízení bylo zastaveno podle insolvenčního zákona ve znění účinném od 1. 7. 2017, nezbavuje soud (insolvenční soud) povinnosti zkoumat, zda pro posouzení jiné právní skutečnosti (zde právní skutečnosti spočívající v tom, že dlužnice nepopřela přihlášenou nevykonatelnou pohledávku žalobce) není rozhodné jiné znění insolvenčního zákona. Pro posouzení této právní skutečnosti má tudíž Nejvyšší soud za rozhodný (ve shodě s odvolacím soudem) insolvenční zákon ve znění účinném do 30. 6. 2017 (srov. opět R 102/2020).

32. Nejvyšší soud dále uvádí, že neshledává opodstatněnou dovolací námitku, podle níž o pohledávce bylo „pravomocně rozhodnuto“ tím, že byla zjištěna v průběhu prvního insolvenčního řízení (v jehož rámci ji uznal insolvenční správce i dlužnice) [srov. odstavec 11. výše]. Povahou seznamu přihlášených pohledávek coby exekučního titulu se Nejvyšší soud zabýval již v konkursních poměrech upravených zákonem č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále jen „ZKV“). Tak již v usnesení ze dne 27. 11. 2001, sp. zn. 29 Cdo 2780/2000, uveřejněném pod číslem 39/2002 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 39/2002“) vysvětlil, že seznam přihlášek (coby exekuční titul podle § 45 odst. 2 ZKV) je veřejnou listinou, která však nepředstavuje překážku, jež by po zrušení konkursu bránila projednání sporu o stejné plnění před orgánem, do jehož pravomoci náleží projednání takové věci. Také v poměrech upravených insolvenčním zákonem je seznam přihlášených pohledávek (srov. § 189 insolvenčního zákona) veřejnou listinou. Nejde o „rozhodnutí“, proto je nesprávné o něm uvažovat jako o právní skutečnosti, která vytváří „překážku věci pravomocně rozhodnuté“, a proto i v insolvenčních poměrech platí, že seznam přihlášených pohledávek ani tam, kde se stal exekučním titulem pro přihlášenou nevykonatelnou pohledávku, kterou dlužník nepopřel, nepředstavuje

překážku, jež by po zrušení konkursu bránila projednání sporu o stejné plnění před orgánem, do jehož pravomoci náleží projednání takové věci (nezakládá překážku věci pravomocně rozhodnuté). Ostatně, exekučním titulem pro přihlášenou pohledávku, kterou dlužník nepopřel, se takový seznam může stát i tehdy, přihlašuje-li věřitel již vykonatelnou pohledávku [lhostejno, zda jde o pohledávku vykonatelnou na základě pravomocného rozhodnutí příslušného orgánu nebo o pohledávku vykonatelnou na základě jiné veřejné listiny (např. notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti)]. Přitom popření pohledávky dlužníkem zabrání tomu, aby upravený seznam přihlášených pohledávek sloužil jako exekuční titul i tehdy, bude-li pohledávka v insolvenčním řízení jinak zjištěna. Srov. k tomu např. též odstavec 24. odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2018, sen. zn. 29 ICdo 121/2016, uveřejněného pod číslem 117/2019 Sb. rozh. obč. V něm Nejvyšší soud ozřejmil, že:

> „(…) i v případě, že dlužníkem popřená pohledávka je zjištěna, ať už proto, že je úpadek řešen konkursem, v jehož rámci nemá popření pohledávky dlužníkem vliv na její zjištění (§ 201 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona), nebo proto, že je úpadek řešen oddlužením a věřitel uspěl se svou určovací žalobou vůči popírajícímu dlužníku (§ 201 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona), má popření pohledávky dlužníkem vždy za následek, že v rozsahu popření není upravený seznam přihlášených pohledávek exekučním titulem. Tento zvláštní důsledek popření pohledávky dlužníkem není možné nijak zvrátit (…).“

33. Již v usnesení velkého senátu svého občanskoprávního a obchodního kolegia ze dne 14. 3. 2012, sp. zn. 31 Cdo 374/2010, uveřejněném pod číslem 82/2012 Sb. rozh. obč. (dále jen „R 82/2012“), Nejvyšší soud při výkladu § 45 odst. 2 ZKV ve vazbě na zkoumání otázky, v kterých případech zrušení konkursu může být seznam přihlášek exekučním titulem, vysvětlil, že:

> „Smyslu vykládané úpravy se jinak neprotiví, aby v zájmu umenšení zbytečných soudních sporů vedených pro ¸nesporné’ pohledávky zakládala nečinnost dlužníka (úpadce) při přezkumu přihlášené pohledávky konkursního věřitele [spočívající v tom, že dlužník (úpadce) pohledávku ¸výslovně nepopřel’] možnost konkursního věřitele vést pro jinak zjištěnou pohledávku výkon rozhodnutí nebo exekuci bez zřetele k tomu, že konkurs na majetek dlužníka byl zrušen z jiného důvodu, než po splnění rozvrhového usnesení.“

34. Dikce § 312 odst. 4 insolvenčního zákona se pak (s výjimkou výslovného určení délky promlčecí doby ve větě první a věty druhé) v zásadě neliší od textu § 45 odst. 2 ZKV (ve znění vykládaném v R 82/2012).

35. K vlastní aplikaci pravidla formulovaného v § 312 odst. 4 insolvenčního zákona v poměrech, v nichž skončení insolvenčního řízení předcházelo řešení úpadku dlužníka oddlužením, Nejvyšší soud uvádí, že v době do 30. června 2017 nebylo zapotřebí zabývat se otázkou, zda upravený seznam přihlášených pohledávek může sloužit jako exekuční titul pro zjištěnou neuspokojenou pohledávku, kterou dlužník nepopřel, jindy než po zrušení konkursu. Jak u reorganizace, tak u oddlužení, totiž platilo (u reorganizace stále platí), že neprobíhalo-li sanační řešení úpadku dlužníka řádně, docházelo k jeho přeměně v konkurs (srov. § 363, § 405 odst. 2 a § 418 insolvenčního zákona, v tehdejším znění). Při úspěchu reorganizace či oddlužení pak pravidlo obdobné tomu, jež je formulováno v § 312 odst. 4 insolvenčního zákona, nebylo v zásadě zapotřebí vzhledem k úpravě obsažené v § 356, § 360 a § 414 insolvenčního zákona (byť v případě oddlužení s výjimkami plynoucími z § 416 insolvenčního zákona).

36. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu pozdějšího zákona č. 64/2017 Sb., který projednávala Poslanecká Sněmovna Parlamentu České republiky ve svém 7. volebním období 2013 – 2017 jako tisk č. 785, ve své zvláštní části [K bodu 84, 94, 95, 106 až 108 (§ 396, § 405 odst. 2 až 4 a § 418 odst. 4 až 6 a 8)] vskutku obsahuje pasáž citovanou odvolacím soudem (srov. odstavec 6. výše). Oproti odvolacímu soudu ovšem Nejvyšší soud neshledal důvod interpretovat na tomto základě práva a

povinnosti účastníků insolvenčního řízení (věřitele, jehož nevykonatelnou a zjištěnou pohledávku dlužnice v předchozím insolvenčním řízení nepopřela, na straně jedné a dlužnice na straně druhé) způsobem, jakým tak učinil insolvenční soud.

37. S přihlédnutím k dikci ustanovení § 396, § 405 a § 418 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2017, nemá ani Nejvyšší soud pochyb o tom, že úprava, která v případech, v nichž je dán důvod nezahajovat režim řešení úpadku dlužníka oddlužením (nepovolovat oddlužení), nebo povolené oddlužení ukončit (před anebo po schválení oddlužení), při současné majetkové nedostatečnosti dlužníka v intenzitě odpovídající dikci § 308 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona, ústí ve vydání usnesení o zastavení insolvenčního řízení, má podle záměru zákonodárce vést ke zjednodušení (zkrácení) celého procesu tam, kde je již v době rozhodování insolvenčního soudu (o nepovolení oddlužení nebo o jeho zrušení) zjevné, že po prohlášení konkursu dojde k jeho zrušení podle § 308 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona (srov. opět zmíněná pasáž důvodové zprávy).

38. Má-li usnesení o zastavení insolvenčního řízení podle § 396 odst. 2, § 405 odst. 3 a § 418 odst. 5 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2017, týž účel jako prohlášení konkursu na majetek dlužníka a jeho následné zrušení podle § 308 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona (je-li usnesení o zastavení insolvenčního řízení v těchto případech „náhradou“ za usnesení o prohlášení konkursu a usnesení o zrušení konkursu na majetek dlužníka proto, že pro uspokojení věřitelů je majetek dlužníka zcela nepostačující), pak odtud také plyne, že z hlediska účinků nepopření zjištěné pohledávky dlužníkem na tom přihlášený věřitel nemůže být (neměl by být) hůře, než kdyby insolvenční soud konkurs na majetek dlužníka nejprve prohlásil a poté zrušil dle § 308 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona. V poměrech dané věci pak řečené platí tím více, že insolvenční soud zastavil insolvenční řízení (namísto toho, aby prohlásil konkurs na majetek dlužnice a následně jej případně zrušil dle § 308 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona) v rozporu s tím, co o povaze přechodných ustanovení k zákonu č. 64/2017 Sb. ve vazbě na dříve schválená oddlužení vyložil Nejvyšší soud v R 102/2020. Jinak řečeno, kdyby insolvenční soud v předchozím insolvenčním řízení postupoval správně, nebylo by žádných pochyb o tom, že tam pro zjištěnou a dosud neuspokojenou pohledávku dovolatele, kterou dlužnice tehdy nepopřela, je upravený seznam přihlášených pohledávek vzešlý z onoho insolvenčního řízení exekučním titulem dle § 312 odst. 4 insolvenčního zákona, pro jehož uplatnění platí desetiletá promlčecí doba.

39. Dovolání je již proto důvodné.

40. Napadené rozhodnutí by nicméně neobstálo, i kdyby pro posouzení účinků právní skutečnosti spočívající v tom, že v předchozím insolvenčním řízení dlužnice nepopřela zjištěnou nevykonatelnou pohledávku dovolatele, byl rozhodný [vzhledem k tomu, jakým způsobem insolvenční soud ono insolvenční řízení ukončil (lhostejno, že v rozporu s R 102/2020)] insolvenční zákon ve znění účinném od 1. 7. 2017.

41. Je-li (totiž) usnesení o zastavení insolvenčního řízení podle § 396 odst. 2, § 405 odst. 3, nebo § 418 odst. 5 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2017, „náhradou“ za usnesení o prohlášení konkursu a usnesení o zrušení konkursu na majetek dlužníka proto, že pro uspokojení věřitelů je majetek dlužníka zcela nepostačující (§ 308 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona) [srov. argumentaci v odstavcích 37. a 38. odůvodnění], pak je mylný předpoklad, že úpravou obsaženou v § 396 odst. 3, § 405 odst. 4 a § 418 odst. 6 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2017, je zaplňována chybějící mezera v právu [která by vznikla, kdyby zákonodárce přijal úpravu o zastavování insolvenčního řízení, aniž by se výslovně vyjádřil, zda seznam přihlášených pohledávek v takovém případě má (může) sloužit jako exekuční titul ohledně zjištěné pohledávky přihlášeného věřitele, kterou dlužník nepopřel]. Ve skutečnosti již zákonodárcem deklarovaný a úpravou obsaženou v § 396 odst. 1, § 405 odst. 2 a § 418 odst. 4 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. července 2017, zřetelně projevený záměr nahradit v uvedených případech usnesením o zastavení

insolvenčního řízení usnesení o prohlášení konkursu a usnesení o zrušení konkursu na majetek dlužníka proto, že pro uspokojení věřitelů je majetek dlužníka zcela nepostačující, sám o sobě postačuje jako důvod pro aplikaci § 312 odst. 4 insolvenčního zákona též při zastavení insolvenčního řízení podle § 396 odst. 2, § 405 odst. 3, nebo § 418 odst. 5 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2017.

42. Z toho, že zákonodárce postavil najisto úpravou obsaženou v § 396 odst. 3, § 405 odst. 4 a § 418 odst. 6 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2017, že po zastavení insolvenčního řízení (podle § 396 odst. 2, § 405 odst. 3, nebo § 418 odst. 5 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2017) lze na základě upraveného seznamu pohledávek podat návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci pro zjištěnou neuspokojenou pohledávku, kterou dlužník nepopřel, jestliže šlo o insolvenční řízení zahájené na základě insolvenčního návrhu podaného věřitelem, tak bez dalšího neplyne, že takový seznam nemůže být exekučním titulem, půjde-li o insolvenční řízení zahájené insolvenčním návrhem dlužníka. Ani při posouzení této otázky nelze pominout účel insolvenčního zákona. Ten je vymezen (při absenci výslovné úpravy – na rozdíl od ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání) zejména předmětem úpravy, jímž je řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka soudním řízením některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů (§ 1 písm. a/ insolvenčního zákona) a oddlužení dlužníka (§ 1 písm. b/ insolvenčního zákona). Při posouzení účelu insolvenčního zákona je dále nutné respektovat zásadu vyjádřenou v ustanovení § 5 písm. a/ insolvenčního zákona. Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2013, sen. zn. 29 NSČR 14/2012, uveřejněné pod číslem 76/2013 Sb. rozh. obč. K účelu insolvenčního řízení srov. dále i důvody nálezu Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 14/10, ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), ve znění pozdějších předpisů, uveřejněného pod číslem 241/2010 Sb. (srov. zejména odstavec 52. nálezu); nález je (stejně jako další rozhodnutí Ústavního soudu zmíněná níže) dostupný i na webových stránkách Ústavního soudu.

43. Z hlediska účinků, jež s sebou přináší po rozhodnutí o úpadku dlužníka, tedy po skončení první (přípravné) fáze insolvenčního řízení (k jednotlivým fázím insolvenčního řízení srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 2. 2016, sen. zn. 29 ICdo 16/2016, uveřejněné pod číslem 32/2017 Sb. rozh. obč.), rozhodování insolvenčního soudu nebo postupy jiných procesních subjektů (§ 9 insolvenčního zákona) v procesu zjišťování pohledávek přihlášených věřitelů, insolvenční zákon neobsahuje (ani nemá obsahovat) pravidla, jež by účinky takových rozhodnutí nebo procesních úkonů jiných procesních subjektů formulovala jinak podle toho, kdo insolvenční řízení zahájil. Podstatné je, že byl zjištěn úpadek (nebo hrozící úpadek) dlužníka, který dokládá jeho neschopnost uspokojit řádně a včas pohledávky všech jeho věřitelů.

44. Také v poměrech insolvenční úpravy pak platí závěr, který velký senát obchodního kolegia Nejvyššího soudu přijal ve výše citovaném R 82/2012 k výkladu § 45 odst. 2 ZKV, totiž závěr, že je-li dlužník nečinný při přezkumu pohledávky přihlášeného věřitele (nepopře ji), je to, že věřitel má možnost vést po zrušení konkursu pro jinak zjištěnou (leč dosud zcela nebo vůbec neuspokojenou) pohledávku výkon rozhodnutí nebo exekuci na základě seznamu přihlášených pohledávek, v zájmu umenšení zbytečných soudních sporů (není-li o pohledávce mezi věřitelem a dlužníkem žádného sporu, není zapotřebí se o ni soudit). Důvod nerozlišovat u „nesporných“ (rozuměj mezi dlužníkem a věřitelem nesporných) zjištěných pohledávek způsobilost upraveného seznamu přihlášených pohledávek coby exekučního titulu (v těch případech, v nichž insolvenční řízení končí způsobem, jenž nahrazuje usnesení o zrušení konkursu podle § 308 odst. 1 písm. d/ insolvenčního zákona) podle toho, zda insolvenčním navrhovatelem je věřitel nebo dlužník, posiluje rovněž nemožnost věřitele opatřit si exekuční titul v průběhu insolvenčního řízení jinak. Zákaz uplatnit nevykonatelnou

pohledávku, kterou lze přihlásit, v průběhu insolvenčního řízení (poté, co nastaly účinky spojené s jeho zahájením) žalobou u obecného soudu (a exekuční titul si takto „pořídit“), obsažený v § 109 odst. 1 písm. a/ insolvenčního zákona, též není závislý na tom, čí insolvenční návrh takový účinek vyvolal (na tom, zda insolvenčním navrhovatelem je věřitel nebo dlužník).

45. Kdyby ustanovení § 396 odst. 3, § 405 odst. 4 a § 418 odst. 6 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2017, byla vykládána tak, že (současně) vylučují upravený seznam pohledávek jako způsobilý exekuční titul, je-li insolvenčním navrhovatelem pouze dlužník, šlo by o výklad neodůvodněně zakládající nerovnost v základních právech a povinnostech účastníků insolvenčního řízení, nadto o výklad odporující jedné ze základních zásad insolvenčního řízení (vyjádřené v § 5 písm. a/ insolvenčního zákona). V této souvislosti Nejvyšší soud připomíná judikaturu Ústavního soudu, ve které se zdůrazňuje, že v demokratickém materiálně pojímaném právním státě, založeném na myšlence spravedlnosti, představují základní práva a svobody korektiv jak obsahu právních norem, tak i jejich interpretace a aplikace. Proto je úkolem soudce v podmínkách materiálního právního státu nalézt řešení, které by zajišťovalo maximální realizaci základních práv účastníků sporu, a není-li to možné, rozhodnout v souladu s obecnou ideou spravedlnosti, respektive dle obecného přirozenoprávního principu (srov. nález Ústavního soudu ze dne 2. 11. 2009, sp. zn. II. ÚS 2048/09, uveřejněný pod číslem 232/2009 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu). Obecné soudy nejsou absolutně vázány doslovným zněním zákona, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit, pokud to vyžaduje účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jež mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku, a povinnost soudů nalézat právo neznamená pouze vyhledávat přímé a výslovné pokyny v zákonném textu, ale též povinnost zjišťovat a formulovat, co je konkrétním právem i tam, kde jde o interpretaci abstraktních norem a ústavních zásad (srov. důvody nálezu Ústavního soudu ze dne 4. 2. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 21/96, uveřejněného pod číslem 13/1997 Sb.).

46. Nejvyšší soud na tomto základě uzavírá, že na základě upraveného seznamu pohledávek lze po zastavení insolvenčního řízení podle § § 396 odst. 2, § 405 odst. 3, nebo § 418 odst. 5 insolvenčního zákona, ve znění účinném od 1. 7. 2017, podat návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci pro zjištěnou neuspokojenou pohledávku, kterou dlužník nepopřel, i tehdy, je-li insolvenčním navrhovatelem pouze dlužník; toto právo se promlčí za 10 let od zastavení řízení.

47. Pohledávka dovolatele sestávající z dílčích pohledávek, které dlužnice v předchozím insolvenčním řízení (v němž byly zjištěny) nepopřela, a které v uplatněném rozsahu dosud nebyly uspokojeny, tedy zjevně není promlčena.

48. S přihlédnutím k tomu, že napadené rozhodnutí neobstálo a že dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o věci rozhodnout (§ 243d odst. 1 písm. b/ o. s. ř.), Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), napadené rozhodnutí změnil tak, že rozsudek insolvenčního soudu se potvrzuje. K tomu Nejvyšší soud připomíná, že odvolací řízení (jakož i následné dovolací řízení) již probíhalo pouze mezi žalobcem a dlužnicí (druhou žalovanou).